

Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

MATEHETSZ

matehetsz.hu

1518 Budapest, 112 Pf. 146.

info@tehetseg.hu

Tehetséghidak Projektiroda

1119 Budapest, Mérnök u. 39.

tehetseghidak.hu

+36-1-799-7970

HIDAK TEHETSÉGES FIATALOKNAK

A TEHETSÉGHIDAK PROGRAM EREDMÉNYEI

tehetseg.hu

csibesztura.hu

facebook.com/atehetsegsokszinu

youtube.com/tehetsegcsatorna

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A TEHETSÉGHIDAK PROGRAM TUDOMÁNYOS TANÁCSADÓ TESTÜLETE

ELNÖK

Révész György *egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem*

TAGOK

Bagdy Emőke *professor emerita, Károli Gáspár Református Egyetem*

Dávid Imre *egyetemi docens, Debreceni Egyetem*

Dávid Mária *főiskolai tanár, Eszterházy Károly Főiskola*

Kelemen Lajos *főiskolai docens, Debreceni Egyetem*

Kiss Albert *intézményvezető,*

Zalabéri Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Korcsmáros Tamás *elnök, Kutató Diákokért Alapítvány*

Kovácsné Nagy Emese *egyetemi docens, Miskolci Egyetem, intézményvezető,*

IV. Béla Körzeti Általános Iskola, Hejőkeresztúr

Lázár Tibor *intézményvezető, Szent István Gimnázium, Budapest*

Molnár Istvánné *intézményvezető,*

Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda, Szarvas

Polonkai Mária *címzetes egyetemi docens, pedagógiai szakértő*

Schultz Zoltán *intézményvezető, Lovassy Gimnázium, Veszprém*

Somlyó Magdolna *elnök, Magyarországi Pedagógusok Egyesülete*

Turmezeyné Heller Erika *adjunktus, Eötvös Loránd Tudományegyetem*

ÁLLANDÓ MEGHÍVOTTAK

Balogh László *a Tehetséghidak Program szakmai vezetője*

Bajor Péter *projektmenedzser*

Bucsi Szabó Zsolt *projektmenedzser*

PROJEKTIRODA

Bajor Péter *projektmenedzser*

Bucsi Szabó Zsolt *projektmenedzser*

Gaálné Bogdány Krisztina *pénzügyi vezető*

Hercz Alexandra *pénzügyi csoportvezető*

Török Beatrix *elszámolási csoportvezető*

ALPROJEKTVEZETŐK

Bereczky Krisztina

Csemer Patrícia

Francsics Dorina

Fekete Zoltán

Grosschmid Péter

Győryné Csomó Ildikó

Munkácsy Zsuzsa

Pesti-Sári Csilla

Petró Zsuzsa

Szántó Judit

Impresszum

TÁMOP-3.4.5-12-2012-0001 „Tehetséghidak Program” nevű kiemelt projekt eredménykommunikációs kiadványa. A projekt az Európai Unió támogatásával az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

Felelős kiadó: Bajor Péter projektmenedzser

Szerkesztő: Jászay Tamás

Fotó: Aknay Csaba, Mayer András, Tillmann Lili

Grafikai terv: Czákó Zsolt

A nyomdai munkálatokat a D-Plus végezte.

Felelős vezető: Németh László. Printed in Hungary

HARMINCÖTEZER DIÁK VETT RÉSZT A TEHETSÉGHIDAK PROGRAMBAN

A Nemzeti Tehetség Program megvalósításának fontos mérföldkövéhez érkeztünk 2015 nyár végén: immár a második, uniós finanszírozású kiemelt projektet zárja a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ). A 2009 és 2011 között megvalósított Magyar Génius Programban létrehoztuk, és a tehetség szakirányú pedagógus-továbbképzés megújításával szakmailag megerősítettük a hazai és határon túli magyar tehetségsegítő hálózatot. Az Európai Unió elismerését is kiváltó kárpát-medencei tehetség-hálózat kialakítása után a Tehetséghidak Program 2012-es indulásakor tehát egy jól működő, a tehetséges gyerekeket hatékonyan elérő, számukra magas színvonalú programok kidolgozására képes hálózat várta a „hídképzésre”, a tehetségek közti eredményes és hatékony együttműködések kialakítására szánt forrásokat.

A Tehetséghidak Program az induláskor kétmilliárd forint keretösszezből két évre tervezhetett, ám a sikeres munka eredményeként az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta a projekt szakmai és pénzügyi kiterjesztését, így végül 2012 júliusától 2015 augusztusáig összesen közel 3,2 milliárd forintból gazdálkodva, az ország több mint 200 településén valósulhattak meg programjaink. A támogatásnak köszönhetően Európa és a nagyvilág 30 országában képviselték tehetséges fiataljaink Magyarországot. Az egyéni és csoportos tehetségfejlesztő alkalmakon, pedagógus-továbbképzéseken, illetve családtagok részére is nyitott programokon összesen mintegy 6000 családtag, 9000 pedagógus és 35 000 tehetséges fiatal vett részt.

Kiadványunk bepillantást enged a Tehetséghidak Program 15 alprojektjének tevékenységébe, kiemelve azokat az eredményeket, amelyek a hatásvizsgálat alapján a tehetségsegítő hálózat számára a leglényegesebb, fenntartandó fejlesztéseknek bizonyultak.

A kiadvány keretei korlátosak: a Tehetséghidak Programról további részletes információk olvashatók honlapunkon, a tehetség.hu weboldalon.

Bajor Péter

projektmenedzser, a MATEHETSZ ü. elnöke

A TEHETSÉGHIDAK PROGRAM KIEMELT PROJEKT ADATAI

Projekt megnevezése: **Tehetséghidak Program**

Pályázó neve: **Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ)**

Projekt rövid összefoglalása: A „Tehetséghidak Program” kiemelt projekt legfőbb célja a kapcsolat megteremtése („hídképzés”) a tehetséggondozás hálózatának eddig elszigetelt elemei között. Ezen cél elérésével a tehetséggondozás újabb fejlesztési lépése valósulhat meg, ezáltal is elősegítve - többek között - a tehetségek közötti eredményes és hatékony együttműködés megteremtését.

Megítélt összeg (I. és II. szakasz összesen): **3 156 729 658, - HUF**

Forrás megnevezése: Európai Szociális Alap (ESZA)

Támogatás aránya: 100 %

Támogatási döntés dátuma: 2012. 09. 07.

Szerződés hatályba lépésének dátuma: 2012. 10. 29.

Projekt megvalósításának kezdete: 2012. 07. 02.

Projekt megvalósítás befejezése: 2015. 08. 31.

CÉLOK, MEGVALÓSÍTÁS, EREDMÉNYEK

A Tehetséghidak Program európai uniós forrásból 3,2 milliárd forintot biztosított tehetséggondozásra 2012 és 2015 között. A program megvalósítását a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ) koordinálta, az első két év sikeres munkája nyomán a programot egy évvel meghosszabbították és keretösszegét 2 milliárdról 3,2 milliárd forintra emelték.

A Tehetséghidak Programban három év alatt **35 ezer** fiatal vett részt, akik az egész országot lefedő, több mint **1000** Tehetségpont valamelyikében vettek részt a foglalkozásokon.

Tehetség témájú pedagógus-továbbképzéseinken az elmúlt három év során közel **9000** pedagógus vett részt. Ezzel elérte a **23 000**-et azoknak a tanároknak a száma, akik az elmúlt öt évben új ismereteket szereztek a témában. A pedagógusok szakmai fejlődését szolgálja immár **42** kötetes szakkönyvsorozatunk, illetve a projekt során indított folyóiratunk, a „Géniusz Műhely” is.

A tehetséggondozást szolgáló eszközök beszerzését is támogattuk, **250** Tehetségpont összesen 145 millió forint értékben vehetett át hangszereket, sportszereket, fejlesztő játékokat, valamint oktatási és tudományos eszközöket.

Három év alatt **30** országba több mint **400** tehetséges fiatal és felkészítő tanár, kísérő utazhatott szakmai tapasztalatszerzés, nemzetközi megmérettetés céljából.

Nemzetközi szakmai konferenciákra **29** országból **200**-nál is több szakember látogatott el Budapestre, aki magyar kezdeményezésre döntött egy európai tehetségsegítő hálózat létrehozásáról. A Budapesti Európai Tehetségek Központ az elsők között kapott akkreditációt.

Kiemelten tehetségeseknek több száz esetben nyújtottunk személyre szabott támogatást.

Honlapunkat, a **tehetseg.hu**-t havonta átlagosan **40 000**-en keresik föl.

Kifejlesztettünk egy **500** feladatsort és **20** féle gondolkodásfejlesztő játékot kínáló weboldalt, melyet több mint **5000**-en használtak.

Friss közvélemény-kutatási eredmények szerint a 15-19 éves fiatalok 47 százaléka úgy látja, hogy bővült a tehetségeseknek szóló programkínálat.

GAZDAGÍTÓ PROGRAMPÁROK

„A gazdagítás szó azt ígéri: többet, mást adunk valamiből. Olyasmit, aminek a révén egy adott tehetségterület iránt felkeltjük és tartósan fenntartjuk a fiatalok érdeklődését. Sőt, olyan témák iránt tesszük fogékonyá a gyereket, amiről korábban nem is sejtette, hogy őt érdekelheti. A gazdagítás folyamata során 'megkínáljuk' a fiatalot sokféle tevékenységgel, s ha már tudja, hogy melyik tetszik neki ezek közül, akkor az adott területen tovább lehet őt vezetni. Olyan ez, mint egy képesség-svédasztal: a fiatal minden készségterületből csipeget egy keveset, és ami ízlik neki, abból kér többet is.

A gazdagításnak számos formája van: az erős vagy a gyenge oldal fejlesztésén túl ilyenek a lazító programok is, amikor a gyerek tudása a saját tehetségterületén leülepszik, elrendeződik. Szinte mindegy, hogy lazításként játszik, ír vagy iskolarádiózik – a lényeg az intenzív 'másfajta' tevékenység.

A gazdagító programokban van egy olyan kiegészítő program, amely térben és időben elválik a tanórán kívüli iskolai tevékenységtől, miközben szervesen kiegészíti azt. A gazdagító programok lényege a komplexitás: mindent mindennel lehet kombinálni a minél sikeresebb tehetséggondozás érdekében. Minél nagyobb a gyermek, annál specializáltabbak lehetnek a gazdagító foglalkozáspárok. Ahhoz, hogy gazdagító programpárt találjon ki egy pedagógus, nagyfokú kreativitásra van szüksége. De ha lehetősége nyílik arra, hogy a gazdagító programpár tervezéséhez és kivitelezéséhez segítő társat kérjen fel, akkor a segítő lehet egy művész, egy pedagógus, egy edző vagy egy mesterember.”

Polonkai Mária

címzetes egyetemi tanár, tehetségfejlesztő szakértő

Gazdagító Programpárok

1. felhívás: **152** támogatott intézmény, **2165** bevont diák, **427** bevont pedagógus, **471** bevont diákmentor
2. felhívás: **394** támogatott intézmény, **5533** bevont diák, **739** bevont pedagógus, **1033** bevont diákmentor, **1 111** bevont szülő
3. felhívás: **222** támogatott intézmény/megvalósult program, **3658** fő bevont diák, **515** bevont pedagógus, **264** bevont szülő, **530** bevont diákmentor

A szülő-pedagógus-tehetséges fiatal kapcsolatrendszerének fejlesztése

1. felhívás: **151** megvalósult tevékenység, **5750** bevont diák, **683** bevont pedagógus, **1954** bevont szülő
2. felhívás: **249** támogatott intézmény / megvalósult tevékenység, **6844** fő bevont diák, **789** bevont pedagógus, **2754** bevont szülő, **376** bevont diákmentor

VERSENYFELKÉSZÍTÉS DIÁKMENTOROK BEVONÁSÁVAL

„Szegeden jártam általános iskolába, és amikor a Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumba jelentkeztem, orvos szerettem volna lenni. Ezt az álmomat se vetettem még el, de most már a kutatói pálya is komolyan érdekel; igaz, a kettő nem zárja ki egymást. Fontos, hogy a Radnóti különösen jól felszerelt laboratóriummal rendelkezik, ami az athéni Európai Természettudományos Olimpián (EUSO) is egyértelmű előnyt jelentett a többiekkel szemben, hiszen voltak olyan középiskolások, akik nem tudtak a labormunkára otthon felkészülni, illetve olyanok, akik nem speciális oktatásban vesznek részt, mint mi.

Nekünk négy biológia óránk van a héten, ehhez két szakkör csatlakozik, kedden és csütörtökön, általában másfél-két órás időtartamban. A felkészülés alatt rengeteget tanultunk, és a versenyen is sok tapasztalattal gazdagodtunk. És hát nyerni is nagyon jó érzés. Az EUSO résztvevői közül nemigen lehet kudarcélménye senkinek, hiszen a saját országából a hat legjobb között szerepelhet.”

Marton Ákos, a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium tanulója, aki a 2014-es athéni Európai Természettudományos Olimpián a verseny történetében először száz százalékos teljesítményt nyújtott. Ákos a Tehetséghidak Program támogatásával hetente megtartott versenyfelkészítő szakkörökön készült a versenyre. A szakkörök újdonsága volt, hogy a felkészítésbe minden esetben bekapcsolódtak a korábbi években sikeresen versenyző közel-kortárs diákmentorok.

Versenyszervező szakkörök

1. (pilot) és 2. felhívás: **78** szakkör, **953** bevont diák, **377** diákmentor
3. felhívás: **151** szakkör, **2719** fő bevont diák, **257** pedagógus, **94** bevont szülő,
379 bevont diákmentor

TANULMANYIVERSENYEK.HU

A versenyzés, a versenyfelkészítés a tehetséggondozás nagy hagyományú eszközei közé tartozik Magyarországon. Az országos versenyeken elért eredmények jól mutatnak az életrajzban, egyes versenygyőzelmek pluszpontot jelentenek a felsőoktatási felvételikor. Annak ellenére, hogy a tanulmányi versenyek évtizedek óta fontos elemei a tehetséggondozásnak, nem született olyan honlap, amely átfogó képet nyújtana a versenyzési lehetőségekről. Ezt a hiányt igyekszik pótolni a Tehetséghidak Program keretében kialakított szolgáltatás elindításával a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége (MATEHETSZ).

Honlapunk célkitűzése, hogy átfogó képet nyújtson a hazai köznevelésben tanulók számára elérhető minőségi versenyzési lehetőségekről. Az adatbázisba azok a versenyek kerülhetnek be, amelyek a hazai és határon túli magyar általános és középiskolás korosztály számára tanulmányaikkal kapcsolatban nyújtanak lehetőséget erőpróbára, tudásuk, készségeik, jártasságuk öszszemérésére. A tanulmányversenyek.hu befogadó szemléletű: teret adunk az egyéni és csapatversenyeknek, a nagy hagyományú, államilag is támogatott „neves” versenyeknek csúgy, mint az innovatív, csak néhány éves múlttal bíró civil szervezésű versenyeknek is. Adtbázisunkba örömmel föl vesszük az egyházi pedagógiai intézmények versenyait, valamint a vállalatok által meghirdetett versenyeket, amennyiben azok megfelelnek a MATEHETSZ alapvető minőségi kritériumainak, és nem kapcsolódik hozzájuk a versenyzőket terhelő aránytalan mértékű részvételi, nevezési díj. Honlapunk mind a régi, nagy hagyományú, mind az új, innovatív versenyek számára nyitott, feltéve, hogy a verseny szervezői készek kellően részletes tájékoztatást nyújtani a tanulmanyiversenyek.hu felhasználói számára.

Nem titkolt célunk, hogy versenyzésre ösztönözzük azokat a tehetséges fiatalokat is, akiknek az iskolájában esetleg kevésbé elterjedt a versenyztetés, akiket a tanáraik kevésbé látnak el információval a versenyzési lehetőségekkel kapcsolatban. Segíteni szeretnénk a versenyeket koordináló pedagógusokat is azzal, hogy áttekinthető, rendszerezett formában kínálunk átfogó információt a tanulmányi versenyekkel kapcsolatban.

TEHETSÉGGONDOZÓ NYÁRI TÁBOROK

A Tehetséghidak Program támogatásával 2013 nyarán 29, 2015 nyarán pedig további 15 nyári tehetséggondozó tábor valósult meg.

2013-ban a zenei tehetségeknek több helyszínen könnyűzenei, komolyzenei és világzenei táborot tartottunk. A „Sporttehetség táborban” a diákok szakemberektől kaptak segítséget a helyes táplálkozáshoz, a mentális felkészüléshez, a rekreációhoz és a stresszkezeléshez. A táncosokat tánc-tábor várta, míg a sakkot kedvelők négy nagymester irányításával sajátíthatták el a játék feltételeit.

Mindkét évben Káptalanfüreden zajlott a Kutató Diákok Nyári Tábora, ahol a versenygyőztes „kutatódiákok” tudósokkal, közéleti személyiségekkel is találkozhattak. Fiatal kutatókat célozt a szegedi „Élettudományi tábor” is, amit a biológia iránt érdeklődő diákoknak szerveztünk.

A matematikai tehetségeket várta a MAMUT (Matematikai Multságok) tábor, amely a problémamegoldó és absztrakciós készségek fejlesztését, felszabadult gondolkodásra nevelést tűzte ki célul. A logikai matematikai tehetségterületre fókuszált az a tábor is, amelyben saját készítésű táblajátékokkal játszhattak a résztvevők.

Több integrált táborot is szerveztünk: a Muzsikál az erdő táborunk célja képzőművészeti és zenei téren tehetséges, de hátrányos helyzetű gyermekek szakmai fejlesztése volt. Népszerűek voltak a dráma és szépirodalom táboraink is, csakúgy, mint a média tábor. Az „Építéset és épített környezetet tábor” fő célja a fiatalok önbizalmának és önálló gondolkodásának fejlesztése, a környezettudatos gondolkodás kialakítása volt.

Agy-tréning táborunk minden tehetségterülettel foglalkozott: a tréningek és játékos foglalkozások sportlehetőségekkel és interaktív szabadidős programokkal egészültek ki. Személyiségfejlesztő táborunkban a diákok pszichológusoktól tanulhattak technikákat a sikerek és kudarcok kezelésére, önbizalmuk növelésére és erősségeik kibontakoztatására.

Novák Katalin család és ifjúságügyért felelős államtitkár a Matematikai Multságok táborába látogatott el.

EGY TEHETSÉG ÚTJA

A debreceni születésű Bényei Éva Bernadett a Kutató Diákok Szövetségének (KutDiák) nemrég megválasztott elnöke: a Semmelweis Orvostudományi Egyetem hallgatójának pályája sok ponton kapcsolódott a Tehetséghidak Programhoz.

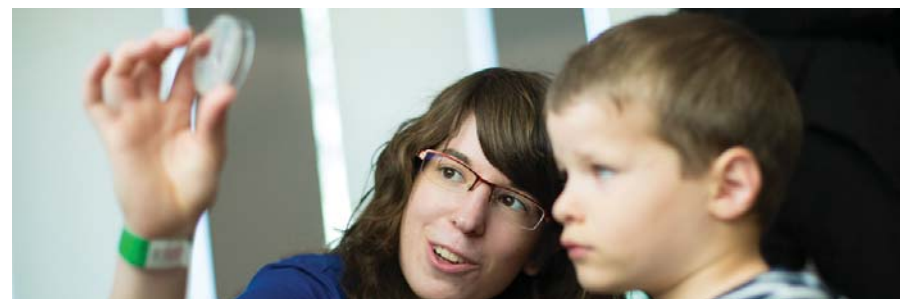
Éva egy sor hazai és nemzetközi versenyen szerepelt eredményesen: 2011-ben az amszterdami International Genetically Engineered Machine Competition (iGEM) európai fordulóján arany minősítést kapott a csapata, 2012-ben az International Conference of Young Scientists (ICYS) versenyen második helyet szerzett. „Korán rájöttem, hogy inspirál a versenyeken megélt 'stresszhelyzet': szeretem az olyan szituációkat, amikor nem azt kell csinálni, amivel rutinszerűen foglalkozom.”

A sok megmérettetés közül a KutDiák által szervezett Tudományos Diákkörök Országos Konferenciája (TUDOK) áll hozzá a legközelebb, ahol 2012-ben döntős, 2013-ban pedig nagydíjas lett. A KutDiák, ahol először versenyzőként, majd szervezőként, alelnökként, jelenleg pedig elnökként tevékenykedik, amúgy is a szíve csücske: „A kutató diákoknál olyan különleges fiatalok közé kerülhettem, akikkel komoly tudományos kérdésekről és minden fiatal érdeklődő témáról egyaránt lehet beszélgetni.”

2013-ban a MATEHETSZ által lebonyolított „Felfedezettjeink” pályázat fődíjasaként lehetősége nyílt arra, hogy részt vegyen a horvátországi Summer School of Science elnevezésű nyári táborban: a tíznapos, angol nyelvű program idején projektmunkákon dolgozhattak a 11–12. osztályos tanulók.

Éva büszke azokra, akik segítették eddigi útján: első mentorainak általános és középiskolai tanárait tartja, de a szüleit is ide sorolja. A KutDiák-ban maga is többször került diákmentori szerepbe, amit nagyon élvezett minden alkalommal. Ahogy azt is, amikor később „hivatalosan” is mentorálttá vált.

A *La Femme* magazin 50 magyar tehetséges fiatal programjában Horváth-Magyar Nóra kommunikációs szakember volt Éva mentora: „Sokat tanultam tőle arról, hogyan kell kiállni a közönség elé, hogyan lehet könnyen megtalálni a közös hangot a hallgatósággal.” Ezután a Tehetség Plectér 2014/2015-ös kiírásán is részt vett mentoráltként: itt a Genfben kutatóorvosként dolgozó Dr. Vutskits László volt a mentora. Genfben a MATEHETSZ támogatásával tíz napot tölthetett az ifjú kutató, akinek a mentorprogram segített élete egyik legfontosabb döntését meghozni. Eredeti témáját, a biolumineszcencia tanulmányozását pihenteti: most a neurológia foglalkoztatja.

A TÁBLA ÉS A KRÉTA NEM ELÉG!

Kísérleti eszközök, hangszerek, sportszerek, fejlesztő játékok – 150 millió Ft értékben jutottak eszközöz Tehetségpontok és hátrányos helyzetű tehetségekkel foglalkozó tanodák a Tehetséghidak Program keretében.

A gyerekeknek lehetőséget kell adni arra, hogy sokféle területen kipróbálják magukat, hiszen csak akkor derülhet ki, hogy egy-egy diák valamely tudományágban, művészetben vagy akár szakmában szívesen elmélyedne, ha lehetősége van élményeket, tapasztalatokat szerezni. A MATEHETSZ ezért felhívással fordult a Tehetségpontokhoz, hogy fölmérje, a különféle tehetségterületek hatékony és korszerű fejlesztése érdekében milyen eszközberuházásokat tartanak szükségesnek.

A Tehetséghidak Program részeként lehetőség nyílt különféle természettudományos kísérleti eszközök, hangszerek, sportszerek és fejlesztő játékok beszerzésére. Összesen 241 tehetséggondozó intézmény mintegy 150 millió Ft értékben vehetett használatba húszezernél is több eszközt a programnak köszönhetően.

Az átadott eszközök közül a legtöbb a természettudományos képzés feltételeit javító oktatási és tudományos segédeszköz: a kémcsőtől a mikroszkópokon át a hullámtani medencéig és a meteorológiai állomásig sok mindent találunk a 9000 darabból álló listán. A darabszám alapján a második helyezést a sportszerek érték el (6747 db): itt találunk különféle labdákat, sakktablát és sakkórát, szobakerékpárt, pingpongasztalt, tornagerendát, de még a talajakrobatikában használatos ugrópályát is. A képzeletbeli dobogó harmadik helyén 3720 darab fejlesztő játék áll. Hangszerekből és zeneoktatási kellékekből közel 3000 darabot szereztek be a program keretében: a legértékesebb tárgyak között ott van a vibrafon, a trombita és a klarinét is. A legdrágább beszerzett tárgyat nem a zenészek használják: ez egy fazekas égetőkemence volt.

A tehetséggondozás tárgyi feltételeit jelentősen javító eszközbeszerzés négy közbeszerzési eljárás keretében valósult meg. A körültekintő szervezésnek és a sikeres áralkuknak köszönhetően számos sportszer és fejlesztő játék esetében mód nyílt a Tehetségpontok igényeit meghaladó mennyiségű eszköz beszerzésére. Az ennek köszönhetően keletkezett készleteket a MATEHETSZ annak a huszonöt, hátrányos helyzetű tehetségekkel foglalkozó intézménynek ajánlotta fel, amelyek aktívan bekapcsolódtak a Tehetséghidak Programba, közülük sokan egy-egy halmozottan hátrányos régió első képviselői a tehetségsegítő hálózatban. Ezek az intézmények átlagosan 250.000 Ft értékben vehettek át testnevelési foglalkozásokon és tanórán kívüli programok során használható sportszereket és játékokat az idei Országos Tehetségnapon.

A beszerzett eszközök kiszállítása sem kis feladat: a MATEHETSZ kisteherautója eddig húszezer kilométernél is többet tett meg, és több mint 200 intézményben okozott örömet tanároknak és diákoknak.

PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZÉS, KÖNYVKIADÁS

„2010 óta több mint 100 képzési programot akkreditáltunk: most a bőség zavarával küzdünk, és a szakemberek sokszor választani is nehezen tudnak az egyes képzési programok közül. A képzések nagyon sikeresek voltak, összesen közel 23 000 pedagógust értünk el közvetlen vagy elektronikus, távoktatási formában. Ugyanakkor a 23 000 fő csupán egynegyede azoknak a szakembereknek, akik tehetséges gyerekekkel foglalkoznak, tehát van még tennivalónk jócskán. Ráadásul a Tehetséghidak Program keretében csupán az igények egyharmadát tudtuk kiszolgálni: nyilvánvaló, hogy ezt a fokozott érdeklődést ki kell elégítenünk, és minél több pedagógust meg kell érintenünk a tehetség témájával.

A könyvkiadás terén is sikerült komoly eredményeket elérni. A rendszerváltástól nagyjából 2010-ig ugyan jelentek meg tehetséggondozással kapcsolatos kiadványok, de a Géniusz Programban mi az egy-egy területen speciális tudással bíró szakembereket szólítottuk meg. Az akkor megjelent 25 kötet többnyire szaktárgyi témákat feldolgozó tehetséggondozó kiadvány volt. A Tehetséghidak Programban megjelent 17 kötet között ugyanakkor nagyobb arányban voltak olyan kiadványok, melyek a tehetséggondozás „háttértényezőit” veszik szemügyre.

A program keretében közel 25 000 kötetet juttattunk el ingyenesen a szakemberekhez, de világos, hogy ezt a tevékenységet folytatnunk kell a jövőben is. Itt a terep kimeríthetetlen, rengeteg még a feltáratlan téma, és általános összefoglaló művek is hiányoznak még. Hozzá kell tennem, nagy előny, hogy mind nyomtatott, mind elektronikus formában hozzáférhetőek a legnevesebb hazai kutatók által jegyzett kiadványok. Korábban nem volt speciális fóruma annak, hogy a frissen végzett kutatások rövid beszámolók formájában eljussanak a szakemberekhez, ezért határoztuk el, hogy elindítunk egy folyóiratot Géniusz Műhely címen. Ennek a fő célja az volt, hogy a friss kutatási eredményeket gyorsan és sűrített formában tegyük hozzáférhetővé kutatók és gyakorlók szakemberek számára.”

Balogh László

a Tehetséghidak Program szakmai vezetője, a MATEHETSZ elnöke

Képzések típusai

107 FAT-os képzés

35 PAT-os képzés

5 e-learning tananyag elkészítése

2013-2015 között 4 ütemben **430** képzés zajlott **8812** fő részvételével: ebből **349** csoportos képzés, **60** nyílt képzés és **21** blended learning képzés.

Tehetségkönyvtár

42 megjelent kötet (ebből **17** kötet a Tehetséghidak Program során jelent meg):
a **6402** oldalnyi szöveg **92** szerző közreműködésével készült el.

Géniusz Műhely

A **18** megjelent műhelyfüzet a tehetséggel kapcsolatos kutatómunka legfrissebb eredményei mellett a tehetséggondozó programok legjobb, adaptálásra érdemes gyakorlatait mutatja be.

Könyvküldési akciók

2013: **121** részt vevő intézmény, **2830** elküldött Tehetségkönyvtár kötet,
1073 átadott, vásárolt könyv

2014: **295** részt vevő intézmény, **10 277** elküldött Tehetségkönyvtár kötet,
3540 elküldött műhelyfüzet, **1080** átadott, vásárolt könyv

2015: **284** részt vevő intézmény, **10 633** elküldött Tehetségkönyvtár kötet,
5148 elküldött műhelyfüzet, **1005** átadott, vásárolt könyv

A CSIBÉSZTÚRA.HU ONLINE JÁTÉKAI

„A **csibÉSZtúra** azokat a fiatalokat célozza meg, akik szabadidejükben szívesen végeznek online tevékenységeket, illetve ott 'csibészkednek' a neten barangolva. A túra azért került a címbe, mert a honlap kerettörténete egy világtérképen történő barangolás, a kontinenseken helyeztük el az ézspallérozó játékokat és feladatsorokat. A játék élménye mellett az oldal célja, hogy intellektuális kihívást jelentsen a gyerekeknek.

A **csibÉSZtúra** kapcsán több szakértővel közösen az volt az elsődleges feladatunk, hogy felépítsünk egy mögöttes képességkonceptiót, ami segítséget nyújt a tanároknak, és ami mentén feltérképezhetővé válik, hogy a tehetséges diákok valójában milyen területeken kiemelkednek. A csibÉSZtúra honlap megalkotásában azon túl, hogy a gyerekeknek élvezetes időtöltést biztosítson, fontos cél volt, hogy fejlessze a diákok képességeit. Ezért a képességkonceptió kialakítása után kiválogattuk azokat az elemi kognitív képességeket, melyek a magasabb szintű gondolkodás alapját képezik, és célzottan ezekre fejlesztettünk kognitív játékokat. Ezek például a figyelmet, a reakcióidőt vagy az induktív logikai gondolkodást fejlesztik.

A feladatsorok felépítésében is nagyon fontos szerepet kapott annak azonosítása, hogy az adott feladat az ismeretanyagon túl milyen képességet, gondolkodási műveletet igényel, fejleszt. A játékok indirekt képességmérésre alkalmasak, első körben nagyon megbízható jelzést adnak. Minél több felhasználónk lesz, annál megbízhatóbbá válik majd az eredmények összehasonlítása.”

Sarkadi-Nagy Szilvia

pszichológus

500, egyenként hat feladtból álló feladatsor matematika, környezetismeret, fizika, kémia, biológia, földrajz témakörökből.

20 kognitív játék, amely a figyelmet, gyorsaságot, vizuális gondolkodást, emlékezetet, numerikus gondolkodást, nem verbális gondolkodást teszi próbára.

2015: 5228 felhasználó

ONLINE KÉPESSÉGMÉRŐ TESZTEK

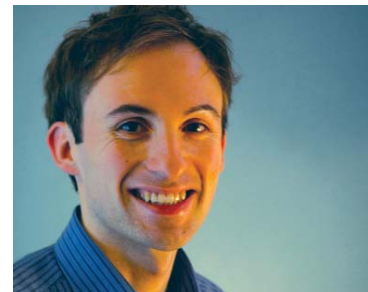
„A pedagógiai programoknak ugyan része a kognitív képességek fejlesztése, ám sokan úgy látják, hogy az iskolák gyakran a 'mit' kérdésre helyezik a fő hangsúlyt, miközben ezek a képességek a 'hogyanra' válaszolnak. Röviden: a dolgozatokban általában arra kíváncsi a tanár, hogy a jó válasz adta-e a diák, de ezeknél a képességeknél inkább az a lényeges, hogy a vizsgált személy milyen stratégiákat követ, mennyire tud alkalmazkodni egy helyzethez.

A kognitív képességek vizsgálatának hosszú története van, ám a világ folyamatosan változik: a mai fiatalokat nehezebb rávenni arra, hogy könyvből, tábláról, frontális módszerekkel szerezzék meg a tudást, ezért is kezdtünk el azon gondolkodni, hogy játékos formában, népszerű mobil eszközökön hogyan lehet ezeket a képességeket mérni, fejleszteni, használni. Mindenkinek kell a fejlődés és a fittség megtartása, de a célirányos problémamegoldáshoz, a flexibilitás fejlesztéséhez szükséges végrehajtó funkciók szempontjából a 8-14 éves kor rendkívül érzékeny időszak: ha ekkor rendszeresen használjuk a kognitív képességeinket, az megerősítheti azon agyi kapcsolódásokat, amelyeket felnőtt korban már stabilan tudunk működtetni.

A tesztek általában egy képességre összpontosítanak. Ha valaki rendszeresen játszik egy játékkal, akkor a kapott eredmény egy képesség leírására használható: ha például az első száz közé kerül valaki, akkor tudhatja magáról, hogy azon a téren kiemelkedő a teljesítménye, de ha azt látja, hogy leszakad, akkor érdemes lenne többet foglalkoznia vele.”

Aczél Balázs

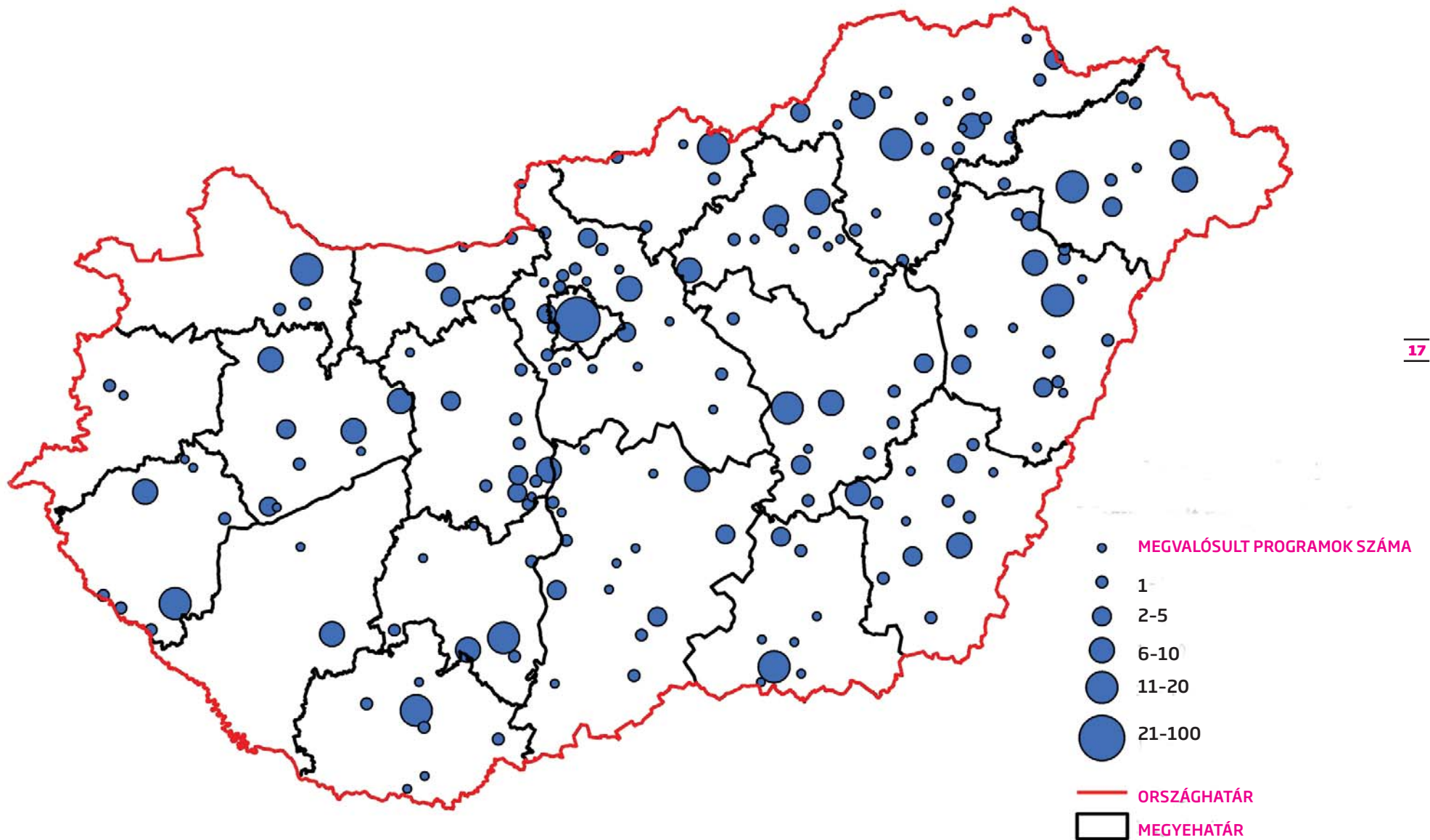
pszichológus

2015: 4 online, ingyenes és anonim teszt: önismereti teszt, szövegelemzésteszt, logikai szabálytanulás teszt, szókinccsteszt

3 hónap alatt **606**-an töltötték ki a teszteket: a felhasználók közel kétharmada az önismereti tesztet használta.

A TEHETSÉGHIDAK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK HELYSZÍNEI

EGYÉNI TEHETSÉGFEJLESZTÉS

A Tehetséghidak Program keretében elsősorban kiemelkedően tehetséges fiatalok részére személyiségfejlesztő programot, illetve tehetség- és pályatanácsadást biztosítottunk.

Tehetség- és pályatanácsadás

A tehetség- és pályatanácsadáson részt vevő **241** diák részére a Tehetséghidak Program igény szerint legfeljebb 10 órás konzultációs lehetőséget biztosított életkortól függően a család bevonásával. A bevont diákok órarendjükhöz igazodva komplex, teljes körű konzultációs támogatást kaptak. A tanácsadás zárásaként szakembereink minden bevont 6-20 éves diák számára személyre szabott, írásos javaslatot tettek tehetségterületük kibontakoztatása érdekében. A program különösen hasznosnak bizonyult motivációs, érzelmi, vagy társas nehézségekkel, iskolai magatartási, viselkedési problémákkal küszködő, kiemelkedően tehetséges diákok esetében, illetve nagy segítséget nyújtott több területen is tehetséges fiatalok továbbtanulási döntéseinek meghozatalában.

Személyiségfejlesztő Program

A programba olyan 14-18 éves tehetséges fiatalokat vontunk be, akik esetében a tehetség lelki, magatartási és kommunikációs problémákkal párosul. A részt vevő **133** diák órarendjéhez igazodva legfeljebb 30 egyéni és 20 csoportos fejlesztési órát biztosítottunk minden résztvevő számára szakképzett pszichológus vezetésével. A fejlesztésbe bevont fiatal szülei, valamint a fiatal tehetséget leginkább ismerő, mentoráló pedagógus számára csoportos konzultációt szerveztünk. A személyiségfejlesztő program Bagdy Emőke irányításával valósult meg, akinek a program munkaformáiról és a résztvevők személyiségfejlődéséről készült kutatási beszámolóját könyv alakban is megjelentettük.

A személyiségfejlesztő félév végén kíváncsiak voltunk a résztvevők véleményére a programról. A kérdőív kitöltőinek 90%-a szerint a program sokat segített önismeretük növekedésében. Szinte minden válaszadó az önértékelési problémák csökkenéséről számolt be. A fiatalok szerint a terápiás jellegű segítő foglalkozások fejlesztették az önismeretüket, amire máshol nem lett volna lehetőségük. Elmondták: saját maguk megismerésével sok minden "helyre került", megismerték eddigi rejtett tulajdonságaikat, ami a pályaválasztás szempontjából is segítséget jelent.

Bagdy Emőke, a személyiségfejlesztő program szakmai vezetője

A megkérdezettek szabad szövegben is kifejhették véleményüket a tapasztaltakról, ezekből válogattunk. „...jólesett megismerni magamat. Azóta sokkal jobban át tudom gondolni a cselekedeteimet, és néha még talán mások cselekedeteit is. Minél jobban ismered önmagad, annál jobban ismerheted a körülötted lévőket... valahol nagyon mélyen a szívem nagyon örül, hogy végre valaki meghallgatott. Nagyon hiányzott.” „...nagyon meg vagyok elégedve az egyéni fejlesztőmmel, mivel az a kifinomultság és érzékenység, ahogyan a program folyamán kezelte, és ahogyan bemutatott saját magamnak, vagy rávezetett egyes mélyebben gyökerező, bonyolultabb dolgokra, tükrözi rutinját és profizmusát...”

A fiataloknak sokat jelentett a programban dolgozó pszichológusok odaadó figyelme, elfogadása. Sokan itt tapasztalták meg először, hogy milyen az, ha az embert megértik, elfogadják a személyét és véleményét. „Élveztem minden feladatot, és régen kaptam ekkora figyelmet valakitől. Két óra csak rólam szólt, és ez nekem nagyon jólesett. Nagyon nehéz volt beszélni a mély dolgokról, de egy idő után könnyebben ment, és ezt annak köszönhetem, hogy könnyen megtaláltuk a közös hangot a terapeutával.”

A megkérdezettek beszámoltak róla, hogy a foglalkozások segítettek abban, hogy önmagukat értékesebbnek érezzék. „Nagyon sok jót kaptam ettől az egyéni foglalkozástól. Rájöttem arra, hogy értékes ember vagyok, és nem szabad folyamatosan mindenben a rosszat látni. Megtanultam meditálni, relaxálni, ami hihetetlenül megkönnyíti a mindennapjaimat. Minden egyes egyéni foglalkozásra örömmel mentem, és mosollyal az arcomon távoztam.”

A pszichológiai munka segített a kudarckezelésben is. „Jobban megismertem önmagam és a hibáim. Megtanultam kezelni és kijavítani azokat, nem esek kétségbe a problémák miatt ... Szerintem sokat fejlődtem ez alatt az idő alatt, sokkal pozitívabban gondolkodom, és nem esem kétségbe egy-egy kudarc után. Megpróbálok leszűrni belőle a tanulságokat, továbblépni, és azokat hasznosítani.”

Végezetül pedig álljon itt egy beszámoló része, amelyet egy olyan fiatal írt, aki nagy kételyekkel, bizonytalanul lépett be a programba. „Szóval ez egy olyan program, ahol eltorzítják az ember személyiségét arra hivatkozva, hogy mindez jó neki. Hát igen, valami ilyesmi volt az első gondolatom erről az egészről. A szokásos tiltakozó énem megszólalt, nem volt kíváncsi az újra. De a lényeg a VOLT szón van. Ugyanis egy kijelentéssel rég tévedtem ekkorát.”

ÚJ UTAK, ÚJ ESÉLYEK

A Tehetséghidak Program keretében **3600** hátrányos helyzetű, valamint speciális nevelési igényű gyermek tehetségfejlesztése valósult meg. Célkitűzésünk az volt, hogy a mélyszegénységben élő gyermekek is részesüljenek tehetséggondozásban, és rejtett képességeikre és készségeikre fény derülhessen. A projekt keretében három programelem valósult meg: az „Az Én Gyermekem is Tehetős” programsorozat, a tanodákban zajló tehetségfejlesztés és számos intenzív, szüni idejű tehetségfejlesztő tábor.

„AZ ÉN GYERMEKEM IS TEHETŐS”

A programsorozat keretében módszertani tehetségfejlesztő műhelymunkák és mini pilot projektek valósultak meg sajátos nevelési igényű és kettős különlegességű tehetséges gyermekek részére. A workshopok **87**, hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkozó tehetséggondozó szervezet bevonásával, **223** résztvevővel zajlottak. Az egyik ilyen műhelymunkán mutatkozott be a 4-8 éves gyermekek tehetségének azonosítására alkalmas játékos mérőeszköz-csomag, a Kíváncsi Láda. A játékos felmérő a hagyományos tesztekkel eltérően nem azt méri, hogy a tanuló miben teljesít gyengén, hanem az erősségekre fókuszál.

A támogatott mini pilot projektek 2014 tavaszán azzal a célkitűzéssel valósultak meg, hogy minél szélesebb körben, hatékonyan érjenek el hátrányos helyzetű gyermekeket. Emellett a 13 nyertes projekt úgy valósította meg tehetségfejlesztő terveit, hogy azok fenntarthatóságára kiemelten törekedett. Az egyik nyertes a budapesti Közgazdasági Politechnikum SZÍN-TÉR című projektje volt: a diákok a tehetséggondozó program során a színek világán keresztül a különböző tudományok közötti kapcsolatokra, a mindennapi életre és a művészetekre kaptak rálátást a kutatás alapú tanulás módszertanának segítségével. Nyíregyházán, a Volt Állami Gondozottak Országos Egyesületének szervezésében az Ügyes kéz - Fűrge ész című projekt aratott sikert: a stratégiai gondolkodást fejlesztő játékok a kreatív- manuális-, valamint a kognitív készség fejlesztését célozták.

A 13 nyertes mini pilot projekt megvalósításával innovatív, kreatív tehetségfejlesztő módszertanok születtek, melyek könnyen adaptálhatóak és hosszú távon fenntartható módon működtethetőek. A Tehetséghidak Program kiemelt célja volt, hogy az intézményes oktatási rendszeren kívül eső tehetséggondozó civil szervezetekkel és tanodákkal is szoros együttműködést alakítson ki, hiszen gyakran ezek a szervezetek érik el a leghatékonyabb módon a hátrányos helyzetű gyermekeket.

HARMINCÖTEZER DIÁK VETT RÉSZT A TEHETSÉGHIDAK PROGRAMBAN

TANODA-PROGRAM

Itt a tanulók egyéni adottságai és szükségletei alapján határozták meg, hogy melyek azok a területek, ahol fejlesztésre, segítségre van szükség. A program kiemelt célja volt, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek körében speciális pedagógiai eszközrendszerrel hozzájáruljon a társadalmi leszakadás megakadályozásához és az integrációhoz.

TÁBOROK

2013 nyarán a nyolc tehetségterületet lefedő, összesen 20 intenzív szüni idejű tehetségfejlesztő tábor valósult meg, melyekben összesen közel 700 hátrányos helyzetű gyermek vett részt. Belezna Éva, Budapest volt főépítésze 45 fiatal számára tartott az épített környezetéről szóló nyári tábort. A program fő célja a 10-14 éves korú gyermekek önbizalmának és önálló gondolkodásának fejlesztése, a környezettudatos gondolkodás kialakítása, valamint egyéni és csoportos projektfeladatokban önálló alkotások létrehozása volt. A Tehetséghidak képzőművészeti táborában 150 hátrányos helyzetű fiatal vehetett részt asztalosmester irányítása mellett faragásban és cajn dob készítésében, de varró- és bábkészítő műhely, illetve sportfoglalkozás is része volt a szüni idejű tehetségfejlesztő programnak.

ADATOK:

Módszertani tehetségfejlesztő jó gyakorlatok adaptálása
- műhelymunka: **210** résztvevő

Tehetségfejlesztés a tanodákban: **36** tanoda, **114** tanodás diák

Intenzív szüni idejű tehetségfejlesztő program: 2013-ban **26** tábor, **1564** résztvevő diák, 2015-ben **19** tábor, **749** diák

Mini pilot projekt: **13** mini pilot projekt, **7** jó gyakorlat

A TEHETSÉG PIACTÉR ÉS MÁS MENTORPROGRAMOK

A Tehetséghidak Program keretén belül megvalósult Tehetség Piacter célja az volt, hogy a tehetséges fiatalokat összekapcsolja azzal a közzel, ahol tehetségük eredményét értékesíteni és hasznosítani tudják.

A tehetséges fiatalok számára egyéni mentorokat kerestünk, akik több hónapos kontrollált együttműködés keretében segítették a fiatalokat tehetségük kibontakoztatásában. A fiatalok a személyre szabott mentori támogatáson túl rendszeres klubtalálkozókon és ingyenes képzéseken is részt vehettek, emellett jutott idő kapcsolatépítésre egymással és mentoraikkal is.

Holló Márta volt a Tehetség Piacter egyik tanácsadója és mentora, aki gyakorlott trénerként, szak-képzett coach-ként elengedhetetlennek tartja, hogy megfelelő példaképek álljanak a fiatalok előtt: „Akkor szerencsés egy emberi út, ha nem torpan meg, hanem folyamatosan fejlődik, alakul. A legfontosabb tapasztalatom, hogy rengeteget tanulhatunk a fiataloktól: az is tanulás, ha egy gimnazistával tudok beszélgetni, hiszen így könnyebben megérthetem a következő generáció életét és problémáit, eszközhasználatát és gondolkodásmódját. Ha egy átlagos topmenedzser életét megnézzük, azt látjuk, hogy a napi megoldandó feladatok körében kering: jól tesz neki, ha innen kiszabadulhat kicsit. Tanítani, segíteni, támogatni hálás feladat.”

Hogy a tehetséges diáknak miért van szüksége mentorra, arra Holló Márta így válaszol: „A saját szakmájukban elismert, megfelelő kapcsolati hálóval rendelkező, tehetséges szülők is beleesnek abba a hibába, hogy ha a gyerekük más területen nyújt kiemelkedő teljesítményt, mint ők, nem tudják összekötni azzal, akivel kellene. Ma még nem működik az, hogy egy tizenéves srác közvetlenül megkeressen egy professzort vagy egy menedzsert, hogy aztán megkérdezze tőle, mivel foglalkozik pontosan.”

A Tehetség Piacter résztvevőinek visszajelzései igen pozitívak voltak. „Remélem, hogy lesz a Piacteres programnak még sok új évada, hogy minél több diáknak része lehessen abban, amiben nekünk idén.” „Minden egyes programon, összefüggésben való részvétel egy újabb ajtót nyitott ki számomra. A lehetőségek határtalanok. Megtanultam, hogy csak rajtam múlik, hogyan tudok élni velük.” „A mentorprogram - a gyakorlati tanácsok mellett - magabiztosságot adott nekem. A mentoromtól megtanultam, hogy szabad, sőt hasznos dolog figyelmet kérni magamnak.”

TOVÁBBI MENTORPROGRAMOK:

A MATEHETSZ-ben 2014 ősze óta működő Innovációs Bizottság idén tavasszal indította **Üzleti logika a középiskolában** nevű workshopját a Neumann János Számítástechnikai Szakközépiskolában. A négy csapatba sorolt húsz középiskolás startupperrel hónapokon át neves szakértői gárda foglalkozott, hogy a fiatalok belássák: egy innovatív ötlet önmagában nem elég egy piac-képes termék létrejöttéhez. 2015 májusában szakmai zsűri előtt, nyilvános záró esemény keretében saját projektötleikkel léptek fel az ifjú innovátorok.

A **La Femme 50 tehetséges magyar fiatal programjában** 2 felhívás (2012, 2014) nyomán összesen **100** fiatal kapott különleges bemutatkozási lehetőséget és egyéni mentor támogatást.

Iskolai csoportos mentorprogramot indítottunk a köznevelésben résztvevő diákoknak, akiknek pályaaorientációs impulzust adó foglalkozásokat tartottunk: a pilot program **8** résztvevő iskolával, **154** fiatal bevonásával zajlott.

A **kétkezi tehetségek**, a szakiskolai oktatásban résztvevő fiatalok támogatására is odafigyelünk: **pilot programot** indítottunk **5** Tehetségsegítő Tanács és **26** fiatal bevonásával.

A Tehetség Piacteren 2013 és 2015 között három felhívás nyomán összesen **203** mentor-mentorált együttműködés született.

HATÁRTALAN LEHETŐSÉGEK

„A Magyar Táncművészeti Főiskola háziversenyét tavaly megnyertem. Ott minden évben indulhatunk, és mindig el akartam érni valamit: az első három évben nem értem el helyezést, de folyamatosan fejlesztettem magam, és ez tavaly meghozta a gyümölcsét. Mindenki biztatott és elismerte a teljesítményemet, de úgy érzem, ez még mindig nem elég: minden nap oda kell tenni magadat. A balettben nincs olyan, hogy tökéletes: minden nap előlről kell kezdeni a munkát. Ez nem olyan, mint a biciklizés, amiből ha kihagyok egy félét, utána ugyanolyan jól megy.

A lausanne-i Prix de Lausanne azért nagy lehetőség, mert társulatok vezetői, iskolák direktorai ismernek meg itt. Az eseményt tévében és a neten is közvetítették, vagyis több millió ember látta, ahogy ott dolgozunk, talán ez a legfontosabb. Az, hogy kimehettem és külföldi mesterektől tanulhattam, rendkívül hasznos volt: sok új dolgot tudtam meg magamról, de viszonthallottam azt is, amit a mesterem szokott tanácsolni. Mégis más volt az egész helyzet, mint amit megszoktam: azt éreztem, hogy mindenki ugyanazt akarja, hogy a legjobban kell csinálni, legelőre kell állni. Ekkor ébredtem rá, hogy amit eddig csináltam, nem elég. Minden nap folyamatosan kell gyakorolni, csak úgy jutok előre.”

Kovács Noel, a Magyar Táncművészeti Főiskola hallgatója, a Határtalan lehetőség pályázat egyik nyertese.

HATÁRTALAN LEHETŐSÉG:

Határtalan lehetőség: A felhívás célja fiatal tehetségek külföldi tapasztalatszerzésének, tehetségfejlesztésének és bemutatkozásának elősegítése.

1. felhívás: **113** kiutazó, **34** utazás, **18** országba
2. felhívás: **113** kiutazó, **28** utazás **21** országba
3. felhívás: **161** kiutazó, **44** utazás **22** országba

PEREGRINUS KLUBOK:

Peregrinusoknak hívták azokat a vándordíjakokat, mesterlegényeket, akik a világban gyűjtött tapasztalataikat hazahozták Magyarországra. A Peregrinus Klubok megszervezésért támogató felhívás a külföldön tanuló magyar tehetségek hazai kapcsolatainak megőrzését támogatták.

2014 nyaráig **21** peregrinus klub valósult meg az ország számos pontján: Budapest mellett Szolnokon, Miskolcon, Nagykanizsán, Szegeden, Bonyhádon és Pomázon zajlottak a tapasztalátadó találkozások. A klubeseményeken több mint **700** diák szerezhetett tudást és inspirációt intézménye egy-egy jeles öregdiákjától. Az átlagosan **25-30**, de olykor **50-70** érdeklődő előtt megtartott előadások és az azt követő kérdezz-felelek óriási motivációs erőként hatott a hallgatóságra, melynek tagjai első kézből értesülhettek a külföldi felvételi rendszerek és az oktatás sajátosságairól, a beilleszkedés nehézségeiről és szépségeiről.

EGY EURÓPAI TEHETSÉGSEGÍTŐ HÁLÓZAT FELÉ

„A konferencián egyetértés született abban, hogy a hálózatosodás kulcsa az interaktivitás. Ennek egyik nagy előnye a tehetségek fejlesztésének lehetősége. Az együttműködésnek nagyon magas színvonalúnak kell lennie, hogy a tehetséges fiatal számára valódi ugródeszkát jelentsen az információk kreatív felhasználásához. Segít átlépni a tehetség saját tapasztalatainak korlátait, és megtöri az elszigeteltséget. A történelem folyamán a tehetséges emberek sokszor gyűltek össze, hogy saját kreativitásukat a többiekével olyan légkörben ötvözzék, amely kihívást jelent számukra.

A tehetségek számára a hálózatosodás esélyt ad, hogy olyanokkal találkozzanak, akik hasonló érzésekkel és problémákkal kerülnek szembe, mint például az elszigeteltség érzése a munkában vagy a társasági életben. A tehetségfejlesztésben dolgozó tanároknak és szervezőknek a hálózatos működés lehetőséget teremt a tapasztalatok megosztására és a felesleges munka elkerülésére. Minden hálózat kultúrák közötti, mert még egy országon belül is különböző nézetű emberek között épít rugalmas hidakat. Ez a rugalmasság teremt meg a kreativitás lehetőségét, teszi lehetővé a különféle nézőpontok találkozását.

Bármely, a tehetségtámogatást célul kitűző hálózatnak kreatív atmoszférával kell rendelkeznie. A valóban szabad és kreatív gondolkodást túl gyakran ölik meg az emberek torzító feltételezései, mentális modelljeik arról, hogyan működik a világ.

Az individuális nézőpontok korlátozó hatásainak leküzdésében segíthet, ha felülemelkedünk az éppen aktuális zavaró tényezőkön. Ez azt is jelenti, hogy megértjük a rendszerek érintett részei közötti viszonyokat, és azt is, hogy milyen hatással vannak egymásra. Segít, ha az egyes eseményeket a nagyobb egész részének tekintjük, mivel folyamatos kölcsönhatásban állnak egymással.

A tehetségtámogatás szolgálatában az lehet a célunk, hogy a lehető legjobban éljünk az élet-hosszig tartó tanulás kínálta lehetőségekkel, kutatva felbukkanó szerkezeteket a végtelenül összetett rendszerben. A konferencián megtanultuk, hogy lehet a hálózatokat megérteni és szavakkal, modellekkel és diagramokkal leírni, és ez megmutatta az utat a fejlődéshez a nagy ernyőrendszeren belül.”

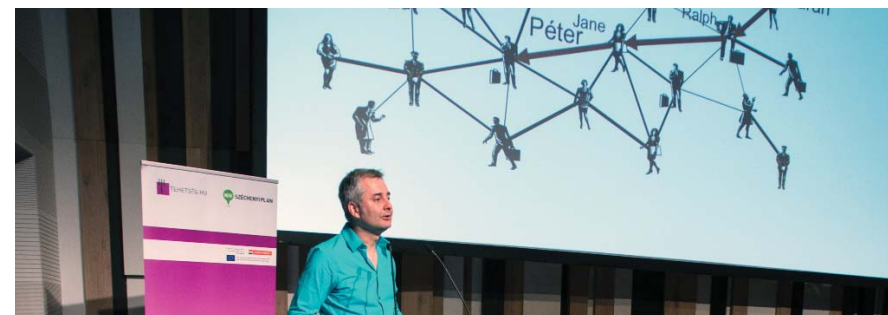
Joan Freeman pszichológus, az Európai Tehetségtanács (European Council for High Ability, ECHA) alapító elnöke, a 2014-ben Budapesten megrendezett az Egy európai tehetségsegítő hálózat felé című konferencia nemzetközi szervező bizottságának tagja.

2014. május 8–10. között zajlott Budapesten az Egy európai tehetségsegítő hálózat felé című konferencia, melynek az volt a célja, hogy felhívja a figyelmet a 2011-es budapesti konferencián és Első Európai Tehetségnapon megalapozott, ma már működő európai hálózatok előnyeire és a hálózatos működésben rejlő szinergiákra. Megnyitójában Csermely Péter professzor, az Európai Tehetségtanács elnöke hangsúlyozta, hogy az európai tehetségsegítő hálózat tervét és annak lehetséges irányait kívánták felvázolni. Elmondta: a hálózatot tanuló szervezetnek képzelni el, melyet a kölcsönös jóindulat, bizalom és elfogadás jellemez.

A Tehetséghidak Program céljai között szerepel a magyar tehetségsegítő szervezetek nemzetközi kapcsolatainak bővítése, a magyar jó gyakorlatok külföldi megismertetése, más országok jó gyakorlatainak átvétele is. Ennek jegyében a MATEHETSZ 2014 őszén kétoldalú megállapodásokat kötött tizenkét országgal (Csehország, Észtország, Horvátország, India, Írország, Lettország, Nagy-Britannia, Oroszország, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Törökország) összesen 14 tehetségsegítő szervezetével.

2015 februárjában a tizenegy európai ország és India tehetségtámogató szervezeteinek képviselői háromnapos tanácskozáson vettek részt Budapesten. A résztvevők bemutatták saját intézményük működését, országuk tehetségsegítő hálózatait, ezek jogi és szervezeti hátterét, illetve beszámoltak jó gyakorlataikról. A találkozó fő célja együttműködési formák kialakítása, illetve a formálódó európai tehetségsegítő hálózat megismerése volt.

2015 nyarán az ECHA akkreditációs bizottsága **13** ország **14** tehetséggözpontját akkreditálta, köztük a Budapesti Európai Tehetséggözpontot is. A szervezet igazgatója, Fuszek Csilla elmondta, hogy az akkreditációnak hosszú távon számos hozadéka lehet, így például kapcsolatok épülhetnek a tehetségsegítő szervezetekben dolgozó szakemberekkel, illetve az egyes szervezetek a magyar Tehetséggözpontok hálózatához hasonlóan össze tudnak egymással kapcsolódni.

A TEHETSÉG A MAGYAR TÁRSADALOMBAN

A fiatalok 47%-a szerint az elmúlt években bővült a tehetségeseknek szóló programkínálat – derül ki egy friss felmérésből, mely országos reprezentatív mintán vizsgálta, hogyan gondolkodunk mi, magyarok a tehetségről. A MATEHETSZ megbízásából elkészített reprezentatív felmérésben 1000 fő 18-59 éves felnőtt és 160 fő 15-19 éves fiatal vett részt.

Rubik Ernő, Hosszú Katinka, Czeizel Endre, Egerszegi Krisztina és Szent-Györgyi Albert: a legtöbb válaszadó őket sorolta, amikor tehetséges embereket kellett megnevezni. Hogy mi is a tehetség? A felnőttek szerint veleszületett kiemelkedő képesség, amihez az összefüggések gyors megértése, a kreativitás és a jó memória társul. A fiatalok említették még a könnyedséget, a kitartást, illetve az átlagtól eltérő látásmódot. A megkérdezettek döntő többsége fontosnak és megtérülő befektetésnek tartja a tehetségek támogatását. A válaszadók háromnegyede szerint a tehetségszolgálat közös társadalmi feladat, kétharmaduk szerint a hátrányos helyzetű tehetségek támogatása az állam dolga.

Kinek a dolga a tehetség felismerése? A megkérdezettek egyöntetűen meghatározónak tartják a szülő szerepét a folyamatban. Érdekes, hogy a szülők generációja a korábbi, 2013-as felméréshez képest nagyobb arányban várja szakember segítségét, míg az iskoláskorú fiatalok egyre inkább a szüleiktől várják tehetségük felismerését. Az iskolának a tehetség felismerésében és a tehetséggondozásban betöltött kiemelkedő szerepére mutat rá az a tény, hogy a gyerekes válaszadók alig egyharmada járattja a gyerekeit valamilyen különóra.

Ami a tehetségek lehetőségeit illeti, a megkérdezettek körében általános vélemény, hogy a magyarországi tehetségek jelentős része anyagi okok miatt kallódik el, és sokak szerint külföldön jóval könnyebben válhat a tehetséges ember sikeressé. A fiatal válaszadók optimistábbak szüleik generációjánál: itthon és külföldön egyaránt nagyobb arányban gondolják tehetségesnek az embereket, ahogy több esélyt adnak arra is, hogy a tehetség egyúttal sikeres is lesz. A szülők 84%-a, a fiatalok 66%-a szerint a tehetségek kibontakozása előnyös az országnak, ugyanakkor a szülők 73%-a és a fiatalok alig 46%-a gondolja azt, hogy saját személyes életében is előnye származik abból, ha tehetséges.

A szülők kiemelt szerepe vitán felül áll a tehetséges gyerek fejlődésének előmozdításában is, bár itt is jelentős véleménykülönbség mutatkozik szülők és fiatalok között. A szülők 51%-a szerint kulcsszerepük van a gyerek tehetségének kibontakoztatásában, ugyanakkor jelentősen nőtt azok aránya, akik a tehetséggondozást a magyar állam feladatának tekintik. A fiatalok esetében fordított a tendencia: 78%-uk elsőként a szüleire számít, az államra csak 5%-uk támaszkodna. A szülők szerint a tehetséges gyerekeknek leginkább iskolai keretek között működő, egyénre szabott tantervekre, külön feladatokra lenne szükségük, emellett az iskolán kívüli egyéni különórákra mutatkozik a legnagyobb igény. A fiatalok az iskolán kívüli egyéni különórák mellett teszik le a voksukat, második legfontosabbnak pedig a versenyeken való részvételt említik.

Mi motiválja leginkább a tehetséges fiatalokat? 90%-ban a dicséret, biztatás, pozitív visszajelzés hat bátorítóan, és a szakemberek, edzők, tanárok, családtagok elismerő szavai fontosabbak a versenyeredményeknél. A válaszadók harmada az iskolában talált lehetőséget a gyermek jó képességeinek fejlesztésére, emellett a sportegyesületeket, művészeti iskolákat és más tehetséggondozó formákat is megemlítették. A 15-19 éves korosztály közel fele, a szülőknek viszont mindössze a negyede szerint nőtt meg az utóbbi években a környezetükben rendelkezésre álló tehetséggondozó lehetőségek száma. Pozitívként könyvelhető el, hogy minden ötödik szülő, minden negyedik fiatal már hallott a Nemzeti Tehetség Programról.

A TEHETSÉGEK ÚTJA

2015 tavaszán a MATEHETSZ az Országos Tudományos Diákköri Tanáccsal (OTDT) együttműködve egy másik felmérést is indított. Szendrői Péter professzor, az OTDT elnöke által koordinált, 89 kérdést tartalmazó online felmérést 2117 fő töltötte ki. A válaszokból körvonalazódott, hogy milyen útravalót ad a középiskolai tehetséggondozás ahhoz, hogy egy diák a felsőoktatásban is sikeressé váljon.

A kérdőívet kitöltők kétharmada középiskolás korában részt vett valamilyen középiskolai tehetséggondozó programban (pl. versenyfelkészítés, mentorálás stb.) vagy kiscsoportos (szakköri) tehetséggondozásban. Mindazok, akik részt vettek egyéni mentorálásban vagy szakkörökön, illetve ezek kombinációin, elégedettebbek az életükkel. Kiderült, hogy akik már általános iskolás korukban részesek voltak valamilyen tehetséggondozási programnak, nagyobb eséllyel folytatták ezt közép- és felsőfokú tanulmányaik során is. Akik pedig a felsőoktatásban hosszabb ideig részt vettek tehetséggondozásban, magasabb szubjektív jól-létről számoltak be azon társaikhoz képest, akik nem részesültek ebben.

EGY KATTINTÁSRA A TEHETSÉGTŐL

WWW.TEHETSÉG.HU

A Tehetséghidak Program keretében született meg a tehetség.hu portál, amely a tehetséggondozás szereplői számára az őket segítő szolgáltatásokat és tartalmakat egy egységes, könnyen navigálható felületen gyűjti össze. Az oldal integrálja a tehetséggondozással foglalkozó szervezeteket és projekteket, a tehetséggondozó szakmát és a tehetségesek számára hasznos információkat.

A tartalmakat a felhasználócsoporthoz való érdeklődése szerint csoportosítottuk. A tehetséges fiatalok mellett, hogy az őket közvetlenül érintő hírekről és programokról értesülhetnek, interjúkat olvashatnak más tehetséges diákokkal és az őket felkészítő tanárokkal, továbbá követhetik rendszeresen frissülő közösségi médiafelületeinket is.

A tehetséges fiatalokkal foglalkozó szakemberek és kutatók is megtalálják itt az őket érdeklő híreket, emellett tájékozódhatnak a nekik szóló aktuális képzésekről, letölthetik a Tehetséggondozó Könyvtár köteteit, valamint figyelemmel kísérhetik a pályázati lehetőségeket is.

A tehetséges gyerekek szüleinek és családtagjainak is gondoltunk: a honlap nekik szóló egységben kifejezetten a szülőknek szóló útmutatót kínálunk. Az interaktív Tehetségtérkép segítségével megtalálhatják a lakóhelyükhöz legközelebb eső Tehetségpontokat. Bővebben olvashatnak felfedezettjeinkről, vagyis a saját gyermekeik elé példaképként állítható tehetséges fiatalokról.

A tehetség.hu honlapcsaládon 2013 óta és 2015 nyara között több, mint **700 000** látogatást regisztráltunk **450 000** egyedi látogatótól.

BLOGOLÓ TEHETSÉGPONTOK

A blog célja a Tehetségpontok, tehetségsegítő programok és szakemberek közötti közvetlen, műfaji kötöttségektől és formaságoktól mentes kapcsolatteremtés: a legjobb ötletek, a legszínesebb események, a legemlékezetesebb eredmények megosztása

A TEHETSÉG HÓNAPJA

A Tehetséghidak Program keretében két alkalommal, 2014 és 2015 tavaszán március 25-től, a Tehetség napjától kezdve egy hónapon át országos, ingyenes programsorozat várta az érdeklődőket a Tehetségpontok és Tehetségsegítő Tanácsok szervezésében. Az eseménysorozatot azzal a céllal indítottuk újtára, hogy a tehetséges fiataloknak bemutatkozási lehetőséget nyújtva a helyi közvélemény és az országos médiumok figyelmébe ajánlja a tehetséggondozás ügyét.

A Tehetséghidak Programmal és a tehetséggondozással kapcsolatos médiamegjelenések száma 2014-ben 421, a projekt teljes időszakában közel 700.

A reklámkampány **665 000** szülőt és **72 630** fiatalt ért el.

HATÁSOK ÉS EREDMÉNYEK

A Tehetségpontok szakemberei a csoportos tehetségsegítő tevékenységek támogatását tartják a legfontosabbnak, de elégedettek a tehetséges fiataloknak bemutatkozási lehetőséget nyújtó országos programsorozat, „A tehetség hónapja” megszervezésével és a tehetség szakirányú továbbképzések minőségével is. Ez derül ki a 2014/2015-ös tanév, vagyis a Tehetséghidak Program kiterjesztési időszaka végén, **2100** szakember részvételével lezajlott hatásvizsgálat adataiból.

A közel 300 oldalas hatásvizsgálati tanulmány mellett, hogy a Tehetséghidak Program eddigi tevékenységeinek eredményességét vizsgálta, a 2014-2020-as támogatási időszak tehetségsegítésre irányuló fejlesztéseinek szakmai megalapozását is segíteni kívánta. A Tehetségpontok és tehetséggondozással foglalkozó más intézmények munkatársai kérdőívek segítségével és interjúk keretében válaszoltak a felmérés kérdéseire.

A válaszadók többsége internetről tájékozódik a tehetséggondozás lehetőségeivel kapcsolatban, de jelentős az országos szakmai szervezetektől információ szerzők aránya is. A többség (57%) a Tehetséghidak Programban kialakított tehetség.hu portált jelölte meg elsődleges információforrásként. A honlap legnépszerűbb szolgáltatása a felhívások közzététele volt. A szakemberek pozitívan értékelték az online pályázati rendszer működését, illetve a projektiroda munkatársainak segítőkészségét, ugyanakkor azt tartanák ideálisnak, ha legalább egy évre előre megismerhetnék a tervezett támogatási célokat.

A képzések közel **9000** résztvevőjének csaknem 10%-a töltötte ki a hatásvizsgálati kérdőívet. A szakemberek 82%-a szerint hatékonyabbá vált tehetséggondozó munkája a képzések révén. A válaszadók 90%-a a jövőben is szívesen részt venne szakmai képzéseken, nagy az igény a gyakorlatias, közvetlenül hasznosítható módszertani képzésekre.

Ami a 2014-2020-as időszak továbbfejlesztési irányait illeti, a válaszadók szakmai sztereotípiák kidolgozását sürgetik, illetve a tehetséggondozás hatékonyságát objektív mutatókkal mérő módszereket igényelnek. Erősítendőnek látják a fiatalok környezetét, a szülőket, családot bevonó programok támogatását. A csoportos tehetségsegítő formák mellett az egyéni fejlesztések, a mentorálás szélesebb körű elterjesztését is elengedhetetlennek látják. Mindez széleskörű társadalmi összefogásban valósulhatna meg, aminek feltétele az eredmények megismertetése és a munkáltatók érzékenyítése, nagyobb arányú bevonása is.

A TEHETSÉG HÓNAPJA
03.25. → 04.25.
TEHETSÉG.HU
INGYENES PROGRAMOK

A TEHETSÉGHIDAK PROGRAM INDIKÁTORSZÁMAI:

- A szülő-pedagógus-tehetséges fiatal kapcsolatrendszer fejlesztésében **5750** tanuló vett részt.
- A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű (kettős különlegességű) tehetségek fejlesztésébe, felzárkóztatásába **3600** fiatalt vontak be.
- A Tehetség Piacter program keretében **200** kontrollált együttműködés született.
- Az elmúlt évek országos tanulmányi versenyek helyezettjei, illetve más tehetséggondozási formák korábbi nyertesei közül **2500**-at kutattak fel és vontak be mentori hálózatba.
- A média minden ágát mozgósító, a tehetségsegítés társadalmi-gazdasági fontosságát hangsúlyozó kommunikációs offenzíva **84 000** tehetséges fiatalt ért el.
- A tehetségsegítők, mentorok és -gondozók számára indított tehetséggondozó képzéseken **6600** fő, a műhelyekben **660** fő vett részt, az e-learning képzésbe **500** főt vontak be. A projekt ideje alatt **28** kiadvány és 4 e-learning tananyag született.
- A program 2014/2015-ös tanévre történt kiterjesztése során a Tehetségdoboz felhasználók száma elérte az **5000** főt.
- A projekt teljes időtartama alatt az egyéni és csoportos programokba bevont diákok száma elérte a **35 000** főt.
- A projekt során **14** külföldi szervezettel írtunk alá együttműködési megállapodást.